DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

26. oktober 2006 *

I sag C-4/05,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Verwaltungsgericht Aachen (Tyskland) ved afgørelse af 29. december 2004, indgået til Domstolen den 6. januar 2005, i sagen:

Hasan Güzeli

mod

Oberbürgermeister der Stadt Aachen,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann, og dommerne K. Lenaerts og K. Schiemann (refererende dommer),

* Processprog: tysk.

generaladvokat: L.A. Geelhoed
justitssekretær: fuldmægtig K. Sztranc-Sławiczek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 12. januar 2006,

efter at der er afgivet indlæg af:

— H. Güzeli ved Rechtsanwalt R. Hofmann

— den tyske regering ved M. Lumma og C. Schulze-Bahr, som befuldmægtigede

— den slovakiske regering ved R. Procházka, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Kreuschitz og G. Rozet, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. marts 2006,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om en præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 10, stk. 1, i Associeringsrådet EØF-Tyrkiets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om

udvikling af associeringen (herefter »afgørelse nr. 1/80«). Associeringsrådet blev oprettet ved aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, som blev undertegnet den 12. september 1963 i Ankara dels af Republikken Tyrkiet, dels af EØF's medlemsstater og Fællesskabet, og som blev indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets afgørelse 64/732/EØF af 23. december 1963 (Samling af Aftaler Indgået af De Europæiske Fællesskaber, bind 3, s. 541).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en sag anlagt af den tyrkiske statsborger H. Güzeli mod Oberbürgermeister der Stadt Aachen (herefter »overborgmesteren«) vedrørende sidstnævntes afslag på forlængelse af H. Güzelis opholdstilladelse.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Artikel 6, stk. 1 og 2, i afgørelse nr. 1/80 har følgende ordlyd:

»1. Med forbehold af artikel 7 vedrørende familiemedlemmers frie adgang til beskæftigelse har tyrkiske arbejdstagere med tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en bestemt medlemsstat:

— efter at have haft lovlig beskæftigelse i et år, ret til fornyelse af deres arbejdstilladelse i denne medlemsstat hos samme arbejdsgiver, såfremt der er beskæftigelse

— efter at have haft lovlig beskæftigelse i tre år, ret til i denne medlemsstat med forbehold af den fortrinsstilling, som arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater har, at modtage et tilbud om anden beskæftigelse hos en arbejdsgiver efter eget valg, såfremt dette tilbud er afgivet under normale vilkår og er registreret ved den pågældende medlemsstats arbejdsmarkedsmyndigheder

— efter at have haft lovlig beskæftigelse i fire år i den pågældende medlemsstat, fri adgang til enhver form for lønnet arbejde efter eget valg.

2. Årlig ferie, barselsorlov og fravær på grund af arbejdsulykke eller sygdom af kortere varighed ligestilles med perioder med lovlig beskæftigelse. Uforskyldte arbejdsløshedsperioder, der er behørigt konstateret af de kompetente myndigheder, og fravær af længere varighed på grund af sygdom er ikke, selv om de ikke kan ligestilles med perioder med lovlig beskæftigelse, til skade for de rettigheder, der er erhvervet gennem den forudgående beskæftigelsesperiode.«

4 Artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 bestemmer:

»Fællesskabets medlemsstater opretter for tyrkiske arbejdstagere med tilknytning til deres lovlige arbejdsmarked en ordning, hvorunder der ikke finder nogen i nationalitet begrundet forskelsbehandling sted i forhold til Fællesskabets arbejdstagere for så vidt angår aflønning og de øvrige arbejdsvilkår.«

De nationale bestemmelser

5 I henhold til § 284, stk. 5, i den tyske sociallovs tredje bog (Sozialgesetzbuch), i den affattelse, der gjaldt indtil den 31. december 2004, kunne en arbejdstilladelse kun

meddeles, såfremt udlændingen var i besiddelse af en opholdstilladelse i henhold til § 5 i udlændingeloven (Ausländergesetz).

6 Efter ikrafttrædelsen af lov om indvandring (Zuwanderungsgesetz) den 1. januar 2005 er en arbejdstilladelse som sådan ikke længere nødvendig. Om en udenlandsk arbejdstager er berettiget til at udøve beskæftigelse, følger herefter direkte af selve opholdstilladelsen.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

7 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at den tyrkiske statsborger H. Güzeli den 13. september 1991 indrejste på tysk område.

8 Efter at han den 7. marts 1997 havde indgået ægteskab med en tysk statsborger, meddelte overborgmesteren ham den 29. juli 1997 en tidsbegrænset opholdstilladelse med en varighed på et år. Arbeitsamt Aachen meddelte ham desuden den 31. juli 1997 en tidsubegrænset arbejdstilladelse gældende til enhver form for beskæftigelse.

9 Den 19. juli 1998 ansøgte H. Güzeli om forlængelse af sin opholdstilladelse. Han blev separeret fra sin hustru den 8. juli 1998 og skilt i 2002.

10 Den 6. januar 1999 forlængede overborgmesteren H. Güzelis opholdstilladelse, først indtil den 6. december 1999 og derefter indtil den 9. oktober 2001, under henvisning til, at H. Güzeli kunne støtte ret på artikel 6, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80. Opholdstilladelsen indeholdt følgende tilføjelse: »Selvstændig erhvervsvirksomhed eller tilsvarende ikke-selvstændig virksomhed ikke tilladt. Erhvervsmæssig beskæftigelse, som forudsætter arbejdstilladelse, omfatter alene beskæftigelse som tjener i Café Marmara i Aachen«.

11 Den 25. september 2001 indgav H. Güzeli ansøgning om forlængelse af opholdstilladelsen.

12 I tiden fra den 1. oktober 1997 til den 31. december 1997, fra den 1. februar 1998 til den 31. marts 1999 og fra den 1. juni 1999 til den 31. marts 2000 var H. Güzeli beskæftiget i Café Marmara i Aachen hos de forskellige virksomheder, der havde bestyret caféen (herefter tilsammen »Café Marmara«). H. Güzeli var ansat som tjener i caféen.

13 I tiden fra den 10. april til den 14. december 2000 samt fra den 1. marts til den 30. november 2001 var H. Güzeli ved flere lejligheder beskæftiget som sæsonarbejder i Aachen på Aachener Printen- und Schokoladenfabrik Henry Lambertz GmbH & Co. KG (herefter »Lambertz«). I de mellemliggende perioder oppebar han ydelser fra Arbeitsamt i Aachen. Han oppebar på intet tidspunkt socialhjælp.

14 Fra den 2. april 2002, og navnlig fra den 23. november 2002 til den 5. december 2003, samt i tiden fra den 2. juni 2004 til udgangen af sæsonen 2004 var han ansat hos Lambertz.

15 Ved afgørelse afsagt af Amtsgericht Aachen den 27. juni 2002 blev H. Güzeli idømt bøder for overtrædelse af udlændingeloven, idet han gennem sin beskæftigelse hos Lambertz havde overtrådt vilkårene i sin opholdstilladelse.

16 Den 2. januar 2003 meddelte overborgmesteren afslag på H. Güzelis ansøgning om forlængelse af opholdstilladelsen, og han blev truet med udsendelse til Tyrkiet. H. Güzelis klage over denne afgørelse blev afvist af Bezirksregierung Köln den 20. juli 2004. Den 9. august 2004 anlagde H. Güzeli sag ved Verwaltungsgericht Aachen.

17 Under disse omstændigheder har Verwaltungsgericht Aachen besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 til hinder for, at en medlemsstat meddeler en tyrkisk arbejdstager som sagsøgeren, der på tidspunktet for udløbet af den oprindeligt meddelte nationale opholdstilladelse var tilknyttet det lovlige arbejdsmarked i denne medlemsstat, hvor han havde en tidsubegrænset ret til at tage beskæftigelse, afslag på ret til fortsat ophold under ansættelsesforholdets bestående?

Er det herved af betydning, at den arbejdstilladelse, som den tyrkiske arbejdstager var blevet meddelt:

— i henhold til national ret var meddelt tidsubegrænset

— i henhold til national ret var meddelt på [betingelse] af, at det oprindelige ansættelsesforhold fortsat bestod, hvorimod arbejdstilladelsen ikke automatisk bortfaldt med udløbet af opholdstilladelsens gyldighedsperiode, men fortsat var gyldig, indtil den pågældende udlænding heller ikke længere har ret til midlertidigt ophold i medlemsstaten?

2) Må en medlemsstat, henset til artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, nægte en tyrkisk arbejdstager ret til ophold, når denne efter udløbet af den sidst meddelte opholdstilladelse har beskæftigelse som sæsonarbejder, dvs. at han er uden beskæftigelse mellem de enkelte ansættelsesperioder?

3) Har en ændring af den retlige udformning af de nationale regler om arbejdstilladelse, som er indtrådt efter den oprindeligt meddelte opholdstilladelse, indflydelse på det forbud, der følger af artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, mod at nægte ret til fortsat ophold?«

Om de præjudicielle spørgsmål

18 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at den nationale ret uden videre forkaster den antagelse, at en tyrkisk statsborger, der befinder sig i en situation som H. Güzeli, kan påberåbe sig de rettigheder, som artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 giver ham. Det er på dette grundlag, at den har rejst spørgsmålet om den mulige anvendelse af artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

19 Med henblik på at kunne give den forelæggende ret et fyldestgørende svar skal det for det første efterprøves, om det er korrekt, at H. Güzelis krav om forlængelse af sin opholdstilladelse ikke kan støttes på artikel 6, stk. 1, i afgørelse 1/80.

Om artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80

20 Artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 opregner de væsentligste betingelser for at udøve beskæftigelse, som tyrkiske statsborgere, der er tilknyttet det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat, skal opfylde for at blive meddelt eller få forlænget en arbejdstilladelse.

21 Der kræves efter bestemmelsens første led et års lovlig beskæftigelse, for at den tyrkiske arbejdstager kan få fornyet sin arbejdstilladelse hos samme arbejdsgiver.

22 Bestemmelsens andet led giver i det væsentlige den tyrkiske arbejdstager mulighed for, efter at have haft lovlig beskæftigelse i tre år, at modtage et tilbud om anden beskæftigelse hos en arbejdsgiver efter eget valg.

23 Bestemmelsens tredje led giver efter fire års lovlig beskæftigelse den tyrkiske arbejdstager fri adgang til enhver form for lønnet arbejde efter eget valg.

24 Domstolen har til stadighed fastslået, at artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 har direkte virkning i medlemsstaterne, således at tyrkiske statsborgere, som opfylder betingelserne deri, direkte kan gøre de rettigheder gældende, som bestemmelsens tre led gradvist giver dem i forhold til beskæftigelsens varighed i værtsmedlemsstaten (jf. bl.a. dom af 20.9.1990, sag C-192/89, Sevince, Sml. I, s. 3461, præmis 26, og af 19.11.2002, sag C-188/00, Kurz, Sml. I, s. 10691, præmis 26).

25 De rettigheder, som den nævnte bestemmelse giver den tyrkiske arbejdstager med hensyn til beskæftigelse, indebærer uundgåeligt, at arbejdstageren i det mindste har opholdsret, da retten til adgang til arbejdsmarkedet og til beskæftigelse ellers ville være helt illusorisk (Kurz-dommen, præmis 27).

26 Det fremgår af ordlyden af artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, at bestemmelsen forudsætter, at der er tale om en tyrkisk arbejdstager på en medlemsstats område, men at denne har tilknytning til værtsmedlemsstatens lovlige arbejdsmarked, og at han dér har haft lovlig beskæftigelse af en bestemt varighed (Kurz-dommen, præmis 28).

27 Det skal derfor afklares, om H. Güzeli på tidspunktet for udløbet af sin opholdstilladelse den 9. oktober 2001, fra hvilket tidspunkt H. Güzelis ansøgning om forlængelse af sin opholdstilladelse endvidere skal regnes (herefter »den relevante dato«), opfyldte betingelserne for at nyde godt af de rettigheder, som er fastsat i artikel 6, stk. 1.

28 Det fremgår af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at H. Güzeli på den relevante dato var beskæftiget hos Lambertz. Denne erhvervsmæssige beskæftigelse var påbegyndt den 10. april 2000, hvilket vil sige efter, at H. Güzeli var fratrådt sin stilling hos sin første arbejdsgiver, Café Marmara, hos hvem beskæftigelsen blev udført med afbrydelser i perioden fra den 1. oktober 1997 til den 31. marts 2000.

29 Der skal imidlertid henvises til, at det var anført i H. Güzelis opholdstilladelse, som blev forlænget at de tyske myndigheder indtil den 6. december 1999, og derefter indtil den 9. oktober 2001, at han kunne støtte ret på artikel 6, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80. H. Güzelis opholdstilladelse indeholdt følgende tilføjelse: »Selvstændig erhvervsvirksomhed eller tilsvarende ikke-selvstændig virksomhed ikke tilladt. Erhvervsmæssig beskæftigelse, som forudsætter arbejdstilladelse, omfatter alene beskæftigelse som tjener i Café Marmara i Aachen«.

30 De tyske myndigheder har ved i opholdstilladelsen at begrænse H. Güzelis erhvervsmæssige beskæftigelse til beskæftigelse hos Café Marmara fastsat de rettigheder, som H. Güzeli på dette tidspunkt havde i henhold til artikel 6, stk. 1, i afgørelse 1/80. For at opnå ret til at modtage tilbud om anden beskæftigelse (inden for samme erhverv) hos en arbejdsgiver efter eget valg skulle H. Güzeli have været beskæftiget hos sin første arbejdsgiver, Café Marmara, i tre år i overensstemmelse med bestemmelsens andet led, hvilket han ikke har været.

31 Det skal imidlertid afklares, om H. Güzeli, efter at have været beskæftiget hos Lambertz i et år, af artikel 6, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 kan udlede et krav på forlængelse af sin arbejdstilladelse. H. Güzeli skal, for at denne bestemmelse giver ham en sådan rettighed, have været tilknyttet værtsmedlemsstatens lovlige arbejdsmarked på den relevante dato.

32 Ifølge Domstolens faste praksis skal begrebet »det lovlige arbejdsmarked«, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, forstås som henvisende til samtlige arbejdstagere, der overholder værtsmedlemsstatens love og administrative bestemmelser om indrejse og beskæftigelse, og som således har ret til at udøve beskæftigelse i denne stat (Kurz-dommen, præmis 39).

33 De rettigheder, som er opregnet i de tre led af artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, er kun underordnet den betingelse, at den tyrkiske arbejdstager har overholdt værtsmedlemsstatens lovgivning om indrejse på dens område og udøvelse af lønnet beskæftigelse (dom af 10.2.2000, sag C-340/97, Nazli, Sml. I, s. 957, præmis 32).

34 Hvad angår denne betingelse skal det bemærkes, at artikel 6, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 ikke kan fortolkes således, at en tyrkisk arbejdstager kan udlede rettigheder af denne bestemmelse, såfremt han udøver lønnet beskæftigelse hos en anden arbejdsgiver uden at opfylde de betingelser, som er fastsat i artikel 6, stk. 1, andet led.

35 Det fremgår imidlertid af begrundelsen for forelæggelsesafgørelsen, samt af det første spørgsmåls ordlyd, at den nationale ret er af den opfattelse, at H. Güzeli på den relevante dato »var tilknyttet det lovlige arbejdsmarked« i værtsmedlemsstaten.

36 Da Domstolen ikke i medfør af EF-traktatens artikel 234 er kompetent til at træffe præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af bestemmelser i national ret (jf. dom af 26.9.1996, sag C-341/94, Allain, Sml. I, s. 4631, præmis 11), tilkommer det den nationale ret at foretage de nødvendige konstateringer i denne forbindelse for at afgøre, om H. Güzeli på den relevante dato overholdt de betingelser, der var ham pålagt af de tyske myndigheder, for at kunne udøve lønnet beskæftigelse, navnlig i lyset af den betydning, som betingelsen, der var knyttet til opholdstilladelsen, om hans beskæftigelse hos Café Marmara, tillægges i tysk ret. Den nationale ret skal undersøge, om denne betingelse går forud for den arbejdstilladelse, som H. Güzeli blev meddelt den 31. juli 1997, og som gjaldt for alle typer af beskæftigelse.

37 Hvis den forelæggende ret i forbindelse med denne undersøgelse finder, at H. Güzeli ikke var tilknyttet det lovlige arbejdsmarked i Tyskland på den relevante dato, vil det

være med rette, at den har udelukket muligheden for, at H. Güzeli kan opnå forlængelse af sin opholdstilladelse i henhold til artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

38 Hvis retten derimod konkluderer, at H. Güzeli var tilknyttet det lovlige arbejdsmarked på den relevante dato, vil han kunne påberåbe sig de rettigheder, som artikel 6, stk. 1 første led, i afgørelse nr. 1/80 giver ham, som følge af de beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt hos Lambertz. Det tilkommer den nationale ret at undersøge, om denne beskæftigelse har karakter af »lovlig beskæftigelse« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 6, stk. 1. I denne forbindelse skal det bemærkes, at begrebet »lovlig beskæftigelse« er et fællesskabsretligt begreb, der forudsætter en permanent og ikke kun foreløbig situation på en medlemsstats arbejdsmarked (jf. Sevince-dommen, præmis 30, og dom af 30.9.1997, sag C-98/96, Ertanir, Sml. I, s. 5179, præmis 59).

39 Det fremgår af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at H. Güzeli var beskæftiget hos Lambertz som sæsonarbejder, og at beskæftigelsen blev udøvet med afbrydelser (navnlig mellem den 14.12.2000 og den 1.3.2001). Det skal undersøges, om denne omstændighed har konsekvenser for vurderingen af varigheden af de perioder, hvor H. Güzeli har haft lovlig beskæftigelse.

40 Med henblik på beregningen af de perioder med lovlig beskæftigelse, som er anført i de tre led i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, fastsætter artikel 6, stk. 2, lempelser for tyrkiske arbejdstagere, der midlertidigt afbryder deres beskæftigelse, afhængigt af arten og varigheden af disse perioder med afbrudt beskæftigelse.

41 Det fremgår af artikel 6, stk. 2, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80, at perioder med afbrudt beskæftigelse på grund af sygdom eller uforskyldt arbejdsløshed (dvs. når

den afbrudte beskæftigelse ikke kan tilregnes arbejdstageren), uden at være ligestillet med perioder med lovlig beskæftigelse, ikke er til skade for de rettigheder, der er erhvervet gennem den forudgående beskæftigelsesperiode.

42 Sidstnævnte bestemmelse har alene til formål at undgå, at en tyrkisk arbejdstager, som atter begynder at arbejde efter at have været tvunget til at ophøre med at arbejde på grund af sygdom af længere varighed eller uforskyldt arbejdsløshed, ikke er forpligtet til atter — på samme måde som en tyrkisk arbejdstager, der endnu ikke har haft lønnet beskæftigelse i den pågældende medlemsstat — at påbegynde de perioder med lovlig beskæftigelse, som er fastsat i første, andet og tredje led i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 (jf. i denne retning dom af 23.1.1997, sag C-171/95, Tetik, Sml. I, s. 329, præmis 39, og af 10.1.2006, sag C-230/03, Sedef, Sml. I, s. 157, præmis 52).

43 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsens præmisser, at den forelæggende ret i sin argumentation støtter sig til den opfattelse, hvorefter det udelukkende er forudgående beskæftigelsesperioder, der opfylder den betingelse om varighed, som fremgår af de tre led i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, der ikke berøres af de afbrydelser af beskæftigelsen, som er omhandlet i artikel 6, stk. 2, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80. Det synspunkt, der danner baggrund for den nationale rets vurdering, er, at H. Güzeli skulle have været beskæftiget i mindst et år (den varighed, som er fastsat i artikel 6, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80) for at opnå en »velerhvervet rettighed« som omhandlet i artikel 6, stk. 2, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80, som en midlertidig afbrydelse ikke ville have betydning for.

44 En sådan fortolkning er i overensstemmelse med formålet med artikel 6, stk. 2, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80, som tilsigter at sikre bevarelsen og kontinuiteten i de rettigheder, som den tyrkiske arbejdstager allerede har erhvervet på grundlag af forudgående beskæftigelsesperioder. Det deri anvendte begreb »rettigheder« indebærer, at der ikke tale om en hvilken som helst varighed, hvor ubetydelig den end måtte være, men om forudgående beskæftigelsesperioder, der er af tilstrækkelig varighed til at give ret til at tage beskæftigelse. Logikken bag denne bestemmelse taler for, at denne ret fortsat består på trods af en midlertidig afbrydelse af beskæftigelsen på grund af omstændigheder, som ikke kan tilregnes den tyrkiske arbejdstager.

45 I det foreliggende tilfælde havde H. Güzeli imidlertid på tidspunktet for afbrydelsen af beskæftigelsen hos Lambertz endnu ikke erhvervet en sådan »rettighed«, idet han kun havde været beskæftiget i otte måneder (fra den 10.4. til den 14.12.2000), hvilket vil sige en varighed, der ikke er tilstrækkelig til at skabe en sådan rettighed i henhold til artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

46 Det er i lyset af disse betragtninger, at de forelagte præjudicielle spørgsmål skal gennemgås.

Om artikel 10 i afgørelse nr. 1/80

47 Den forelæggende ret har stillet tre spørgsmål om fortolkningen af artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

48 Det fremgår af ordlyden af artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, at de rettigheder, som fastsættes ved denne bestemmelse, er, som de rettigheder, der er fastsat ved artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, betinget af, at den tyrkiske arbejdstager er tilknyttet det lovlige arbejdsmarked i den pågældende medlemsstat.

49 Hvad i denne sammenhæng angår relevansen af den omstændighed, at den tyrkiske arbejdstager har skiftet arbejdsgiver før udløbet af den periode på tre år, som er fastsat i artikel 6, stk. 1, andet led, i afgørelse nr. 1/80, skal det, som angivet i denne doms præmis 36, bemærkes, at det tilkommer den nationale ret at fortolke bestemmelser i national ret og at foretage de nødvendige konstateringer i denne forbindelse.

50 Hvis det i lyset af den nationale rets undersøgelse af bestemmelserne i tysk ret skulle vise sig, at H. Güzeli på den relevante dato ikke opfyldte betingelsen om at være tilknyttet det lovlige arbejdsmarked, vil det være udelukket at anvende artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 med henblik på at opnå forlængelse af pågældendes opholdstilladelse.

51 Hvis det derimod skulle vise sig, at H. Güzeli på den relevante dato faktisk var tilknyttet det lovlige arbejdsmarked, opstår spørgsmålet, om han kan påberåbe sig artikel 10, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

52 H. Güzeli har i denne henseende i sine indlæg for Domstolen henvist til fortolkningen af en tilsvarende bestemmelse i samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Marokko, undertegnet i Rabat den 27. april 1976 og godkendt på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2211/78 af 26. september 1978 (EFT L 264, s.1), som Domstolen anlagde i Eddline El-Yassini-dommen af 2. marts 1999 (sag C-416/96, Sml. I, s. 1209, præmis 62-64), og hvoraf det følger, at selv om det i princippet ikke er forbudt en medlemsstat at nægte at forlænge opholdsbeviset for en marokkansk arbejdstager, som medlemsstaten har tilladt at rejse ind på dens område og have erhvervsmæssig beskæftigelse, når den oprindelige grund til, at opholdsretten blev givet, ikke længere består på tidspunktet for udløbet af den opholdstilladelse, som er meddelt den pågældende, vil forholdet være et andet, såfremt værtsmedlemsstaten havde indrømmet den vandrende marokkanske arbejdstager præcise rettigheder hvad angår udøvelsen af en beskæftigelse, der var mere vidtgående end dem, værtsmedlemsstaten havde tildelt ham hvad angår hans ophold.

53 Det tilkommer imidlertid den forelæggende ret at tage stilling til, om der foreligger en sådan situation i hovedsagen, navnlig under hensyntagen til den straf, som H. Güzeli er blevet pålagt for overtrædelse af vilkårene i sin opholdstilladelse.

54 Under disse omstændigheder skal den forelæggende rets spørgsmål besvares med, at artikel 6, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at en tyrkisk arbejdstager kun kan udlede rettigheder af denne bestemmelse, såfremt hans lønnede beskæftigelse hos en anden arbejdsgiver er i overensstemmelse med værtsmedlemsstatens love og administrative bestemmelser om indrejse og beskæftigelse. Det tilkommer den nationale ret at foretage de nødvendige konstateringer med henblik på at afgøre, om dette er tilfældet for en tyrkisk arbejdstager, der har skiftet arbejdsgiver før udløbet af den periode på tre år, som er fastsat i artikel 6, stk. 1, andet led, i afgørelse nr. 1/80.

55 Artikel 6, stk. 2, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at bestemmelsen har til formål at sikre, at perioder, i hvilke den lovlige beskæftigelse har været afbrudt på grund af uforskyldt arbejdsløshed eller sygdom af længere varighed, ikke er til skade for de rettigheder, som den tyrkiske arbejdstager allerede har opnået som følge af forudgående beskæftigelsesperioder, som hvert af det tre led i artikel 6, stk. 1, fastsætter varigheden for.

Sagens omkostninger

56 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om

sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 6, stk. 1, første led, i Associeringsrådet EØF-Tyrkiets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen skal fortolkes således, at en tyrkisk arbejdstager kun kan udlede rettigheder af denne bestemmelse, såfremt hans lønnede beskæftigelse hos en anden arbejdsgiver er i overensstemmelse med værtsmedlemsstatens love og administrative bestemmelser om indrejse og beskæftigelse. Det tilkommer den nationale ret at foretage de nødvendige konstateringer med henblik på at afgøre, om dette er tilfældet for en tyrkisk arbejdstager, der har skiftet arbejdsgiver før udløbet af den periode på tre år, som er fastsat i artikel 6, stk. 1, andet led, i afgørelse nr. 1/80.

Artikel 6, stk. 2, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at bestemmelsen har til formål at sikre, at perioder, i hvilke den lovlige beskæftigelse har været afbrudt på grund af uforskyldt arbejdsløshed eller sygdom af længere varighed, ikke er til skade for de rettigheder, som den tyrkiske arbejdstager allerede har opnået som følge af forudgående beskæftigelsesperioder, som hvert af de tre led i artikel 6, stk. 1, fastsætter varigheden for.

Underskrifter